

verssel Varga László tanár úrnak üzen – immár odaáttra; jelezve, hogy a hajdani irodalomórák emléke nem múlt el nyomtalanul. A csillagkörökben lakó „fényszövők” ma is élnek s hatnak; segítik a nemlét megtagadását s „ápolgatják a jövőt / hidat ácsolnak énemen / hogy bírjam ki az életem”.

Cseke J. Szabolcs költészetében tehát a *megettérés* (vagy inkább: *visszatérés* – hiszen gyermekkorában *élő* hite volt!) *fázisait* követhetjük nyomon. A naiv hitet ifjúkorban felváltotta a kételkedés, sőt egy időre a tagadás, majd az Istenkeresés (hol perlekedő, hol bízó); majd az immár kiküzdött, kiérlelt hit: a meggyőződés biztonsága. Felismerte és másokban is tudatosítani akarja, hogy „globalizálódó”, az evangéliumi értékeket tagadó, sőt felőrölni törekvő, ateista korunkban az egyén számára csakis a nihillel szembeszegülő HIT útja lehet a „használni”, a másokért tenni akaró élet forrása. A társadalmi élet minden szféráját átítató, átható nihil ellen csak az tud védekezni, aki a transzcendens „Magánvalót” (Istent) előbbre helyezve mindennél és mindenkinél, levetkőzi az EGO önhittségét, legyőzi önmagában a szinte mindenkire jellemző önzést.

Még nem ért útja végére: „Sorsom ma önhittség-telt kétely. / Bocsásd meg Uram tévedésem” (*Pillanat*). De *úton van* Isten felé. Bízunk az ember – Istentől kapott – teremtő erejében; az alkotást e teremtő erő evilági lesugárzásának tekinti: Isten „arcéle” rajzolódik ki benne („teremtődik a teremtetlen / teremtés a teremtődőben”). A „tiltott alma” a Tudás fájáról valóban sok szenvedést hozott az emberiségre – de utunk végén talán egy magasabb rendű Tudáshoz jutunk általa, s így visszatérhetünk Teremtőnk Kertjébe (*Barkohba*).

(Hungarovox Kiadó, Budapest, 2016)

Koncsek József Rózsák, dáliák...

őszi éjszakában
őszi esők alatt
ringanak
az osztály
sárga dáliái
kockaépület
vakolata
szögletek rendje
világít
arcok ablakban
keretbe vagy zárva
nem jutok be
hozzád
őszi ég alatt
hull a szél virága
koppanó bakancsom
sárrögök pofozzák
őszi eső alatt
őszi éjszakában
így van
így volt régen

őszi eső alatt
szerelem ez kába
csípőhöz nőtt öklöt
hord kabátzsebében
őszi eső alatt
az idő falára
fölraklak én téged
zugjatok rózsák
hulljatok dáliák
miért és miért nem
őszi ég alatt
majd az idő eljő
de most éjszaka van
éjfélnél
délre húznak
íves madárrajok
fehér fal világít
s merev
hanyatt fekvő
álmaim elúsznak.

Kerék Imre

Tavaszi szonáta

Fehér fürgeteg kavarog,
virágszagot sodor a szél a berken.
A virradatban énekel egy erdő.
Madarakkal labdáznak tömzsi bokrok.
Barkák biccentenek, tündököl,
ringadoz az aranyeső.

Ülj ide mellém, kedvesem, nézd,
amint sebesen terjeng a növényi
nyugtalanság: fűzek és nyírek
füzérei hajladoznak mohos
sírkövek között, a vaslándzsás
kerítések résein átsurranna
föltarthatatlanul: Tavasz van!

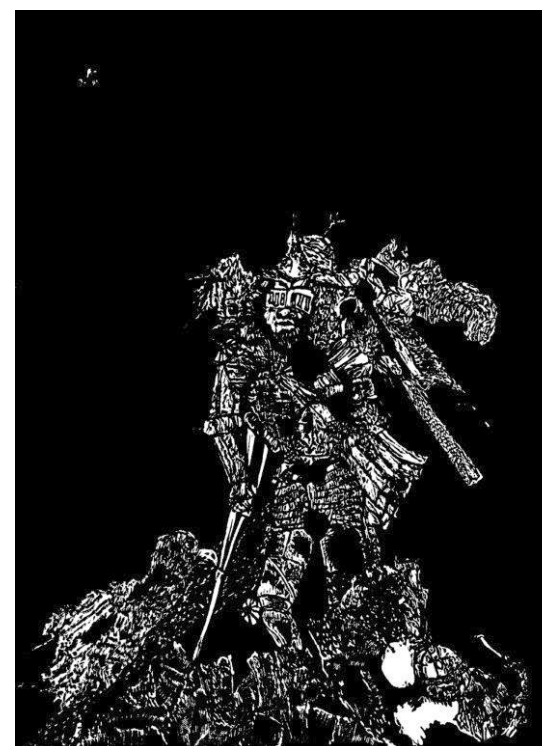
Szép vagy, gyönyörűm! Nézd, tipeg egy gerle
közeledben. Röpke fuvallat
gyöngyharmat – esőt hullat
homlokodra, szádra, szemedre...

Énekek éneke

Szerelmesem, gyönyörű vagy, ébenfekete sörényed,
mint a musztáng lovacskaé, amikor szerte kibomlik.
Íves bokád, hosszú combod – ámulatba esve nézlek.
Két emlőd két kisbárányka szelídségéhez hasonlít.

Ingerel simogatásra tomporodnak kereksege,
lábszárad két márávnyoszlop, gyöngyfehéren felszőkellő.
Köldököd olaj nyomától síkos, drágalátos csésze,
szemed mint a kék halastó, mikor nem borzolja szellő.

S arcod ékessége mennyi! Van-e hozzájuk hasonló?
Libanon hegyét formázza a te karcsú nyakad tornya? –
S mert a szerelem komor, mint a leszögezett koporsó:
tégy pecsétnek kebeledre s ámbraillatú karodra.

Herceg fehér ló nélkül (1996, linómetszet)

Farkas András

Kezdjük a mellével

Kezdjük a mellével iszapból! Gyorsan
Siklik rajta a kéz. Két kúp simul éppen.
Két félgömb legyen inkább. Fekvő alakon.
A ballal kezdjük eképpen. A képlékeny
Végén csuda szép a dudor. Hegyes az.
Kiszúrja a térben a szép szerelem.
A férfi keze sikamlós testre talál. Nem
Pazarolja a mozdulatot. Csak az érzékek
Birodalma az úr. Szeme hunyva a létre.
Kiformálja a fél gömböt hevenyészve,
És simítja, mert kellemet ad, ki heverészve
A földön. A mellkasa jön sorra.
A bordákat egyengeti a szépmívű testhez.
Karcsú derék, átfogja a kéz, mindez iszapból.
A két karja marad kitárva, hogy öleljen.
A csípő nőies, termékeny nőktől a minta.
Locsolni vízzel ne sajnáld. Mert a nap tüze
Ellenség, kireped a bőr az iszapból. Most a fejét,
A nyakát, mint hattyút, előbb. Siklik a kéz.
Az ujjbegyeden sok sár összegyülemlik.
Abból lesz az ajak, a száj duzzadt terebélye.
A szemhéj csukva, mert félti szemérem.
Domború homlok, nagy ívű szemöldök.
A fül csenevész, a haj takará. Az orra
Kicsiny, mert nő a fél dombormű, a drága.
Az alakot, csak remegve folytatja a kéz,
Mert iszapból nem könnyű megejtő nyugalom.
Vénusz dombja a két comb között rejlik. Miként
Az iszap nem enged, vágatot rá vésvén. Szúzi
Csábos a sima domborulat. Ezzel elbajlódik
Az estig. Mert a vágat az fontos a képben.
A térd, a boka, lábfej csak futólag, legyen kész!
Ez a lényeg. És jön az éjfél. Hold sugaránál
Megmozdul, kiegészül a test térben. Fél térdre
Emelkedve már látszik az élet. Gólem

Irigyli a nőt. Hús-vér, mire már nem alél.
Szinekkal telik a bőr, haj, szeme fénye.
És csókot ad. A követ már behelyezte
A szájba. Az írva vagyon rá, csak vele
Hálhat. Kész a varázslat. Deli teste a nőnek.
Neve legyen Aphrodité.

Köves István

Titkárnök-tanulmány (retro)

Úgy siettem keresztül a portán, ahogy a fontos elvtársaktól láttam, fölszegett fej-
jel, nem nézve se jobbra, se balra, épp csak egy súroló pillantásra érdemesítettem
az ott ténfergőket. A lift előtt toporogva várt rám Juditka, az osztály adminiszt-
rátor-titkárnökféleje. Már messziről integetve igyekezett magára vonni a figyelme-
met, baljában, hivatalbeli fontosságát hangsúlyozandó, egy méretes határidőnap-
lót szorongatott. Mereven, egész karját előre lendítve nyújtott kezét, s minden
áron előre akart tuszkolni a liftbe. A második vagy harmadik szintig emelked-
tünk, de ennek, később kiderült, alig volt jelentősége, mert kiszállva azután még
a különféle folyosókon nemcsak jobbra, balra kanyarodtunk rengeteget, de időn-
ként félemeletnyi lépcsősorokon föl és le is mentünk, olyannyira, hogy hamarosan
fogalmam sem volt, merre járunk, miközben Juditka folyamatosan biztatgatott,
hogy türelem, csak még itt kanyarodunk egyet, s ott is vagyunk.

Már a felvonófülke szűk terében szemügyre vettem a kíséromet, és sajnálkozva
állapítottam meg, hogy a tekintetemet szorongva kerülő Juditkában egy megbíz-
ható elvtársnőt tisztelhetek. Hogy milyen volt akkoriban egy igazi megbízható
titkárnök elvtársnő? Szinte tökéletesen olyan, mint Juditka.

Tulajdonképpen egy egércú kis vakarcs, egy sápadt, riadt, önbizalomhiányos
egérke, akinek apró, mélyre süppedt szembogara szüntelenül ide-oda jár, bizal-
matlanul, éberén és ugyanakkor mohón, hogy semmi érdemeset el ne mulasszon.
Ez a szem egyébként is olyan, mint egy örökké éhes és rettegő kis rágcásalóé, közel
ülő és izgatott, hogy aki belenéz, az maga is nyomban nyugtalanná, bizonytalanná
válk, mert azok a kis gombszemek állandóan vizslatják, mintha még a levegőt
is elemeznie kellene maga körül. Az orra előre meredő, egyidejűleg szögletes és
hegyes, sehol sem gömbölyödik vagy kerekedik, s még a fülei is mintha hegye-
sen merednének elő a mindig kicsit csapzottan összetapadó hajfürtök közül. A
lába vastag. Vastag és láthatóan szőrös. Azért arányosan vastag, vádli és boka
egyaránt erős, aránytalanul masszív alap egy ilyen nőiességet alig mutató felső-
testnek – a se kicsiny, se nagy keblek elvi következetességgel drótkeretes mell-
tartókba fegyelmézve –, amely amúgy meg semmiképp sem mondható az utolsó
divat szerint ápoltnak és öltözöttnek. És mégis van ebben a nőtípusban valami,
ami tévedhetetlenül vonzza az elvtársakat. Talán az engedelmességük, a folya-
matosan kinyilvánított alávetettség készségük. No meg a testillatuk. A félelem és
a feszültség kiváltotta verejtékezés dezodorokkal, egyéb illatszerekkel alig enyhít-
hető, elnyomhatatlan pezsmaszaga. A hónaljából és mellközből kipárálló jellegze-
tes párázsilat, amitől a legrondább virágokra is rajokban érkeznek a darazsak és a

méhek. E megbízható elvtársnők a különféle titkárságokon szüntelenül hirdették létükkal: a gyomok is virágok, csak éppen senki nem szedi csokorba őket.

Néhány hét alatt azonban alaposan megváltozott minden, és nem csak a nagyvilágban. Bármilyen morcos-tüskésen érkeztem is az augusztus végi, soron következő megbeszélésre, nem tudtam nem észrevenni az előtérben tébláboló Juditka küllemében bekövetkezett meghökkenítő változásokat. Kezdjük az arcával, illetve az arckifejezésével, a szemével, még pontosabban a tekintetével. A liftkabin teremtette intim közelségben zavartalanul tanulmányozhattam a szemöldökritkítás és a szempillafestés technikai tökéletlenségeit is, de ennél lényegesebb fölfedezés volt, hogy az elvtársnő ezúttal nem engem néz, hanem rám néz, ha értik, mire gondolok, nem megfigyel engem, hanem rám figyel: érdeklődés, kíváncsiság bujkál szemsugarában. Aztán minden mozdulatára újabb és újabb friss zöldalmaillat-hullám tolult felém, mintha gyakorlatlanságában reggel túl sokat permetezett volna a hóna alá s egyéb izgató hajlataiba, vagy ami még valószínűbb, nemrég frissítette volna föl magát ilyen vehemensen. Csak nem az én érkezésemre készült? – tettem föl magamnak kissé riadtan s nem kissé elbizakodottan a kérdést. Minden esetre ezekkel a változtatásokkal kétségtelenül elérte, hogy ha rövid ideig is, lehetséges zsákmányállatkaként méregessem, s újraértékeljem a folyosókanyarban előttem billegő testdomborulatait. Az még csak hagyján, hogy a megszokott, kerek gallérú fehér puplinblúz helyett egy egészen keskeny pántos fekete póló feszült rajta, de míg leszaladtunk egy rövidke lépcsősoron, két apró melle úgy hullámozott alatta, mint kétségbeesett bóják a nyugtalan tengeren, azt is tudatosítanom kellett magamban, hogy az acélkosaras melltartóját is sutba vágta ezúttal valamiért. Vagy valakiért? Sok töprengésre nem hagyott időt.

– *Magának miért nincs otthon telefonja? Nem tudtam értesíteni, hogy ma nem kell bejönnie. A többiek osztályértekezleten vannak* – s körbemutatott a valóban üres szobácskában, amely ezúttal, talán a rendesen asztalhoz tolt széksor, a korai szellőztetés miatt valamivel barátságosabbnak tűnt –, *most be kell érnie velem.*

Rekedt kacérkodás bujkált a hangjában.

– *És magának nem ott lenne a helye?* – próbáltam időt nyerni.

– *Szóltam, meg kell, várjam magát. Kér egy kávét?*

Még biccenteni sem volt időm, már töltötte is a foncsor-szájú termoszból a még melegen gőzölgő feketekávét, amelynek párálló illata valahogy természetesebbé oldotta ottlétünket, kimondatlan, cinkos hangulatot teremtett. Az asztalnak dőlve leereszkedett a mellettem levő székre, magának is töltött, poharát melegedő mozdulattal két kezébe rejtette. Mintha elbújtunk volna valahol, tekintete bepárasodott, még a hangját is visszafojtotta:

– *Örülök, hogy kettesben maradtunk. Rég szerettem volna valamit megkérdezni magától.*

Nem könnyítettem meg a dolgát, némán kavargattam tovább a kávémban olvadó kockacukrot, de azért biztatóan fölnéztem rá.

– *Mondja meg őszintén: nem tetszem magának?* – folytatta.

Gyorsan hörpintettem egy kortyot, körülményesen visszahelyeztem a kávéspoharat magam elé, s megpróbáltam kitérni:

– *Ugyan már, Juditka, mit akar hallani? Maga egy kellemes, vonzó fiatal nő ...*

– *Mégis úgy tett, mint aki meg sem lát. Miért? Meg sem fordult a fejében?*

Természetesen nem várt választ, most, hogy végre sort keríthetett erre a beszélgetésre, amire láthatóan jó ideje készült, egy lélegzetre, gátszakadásszerűen ömlött belőle a szó:

– *Ezek itt – s fejével az ajtó felé intett – mind próbálkoztak már nálam. Az egyik csak törleszkedett, hízelgett, a másik megjátszotta a nagyfiút, volt, amelyik erőszakosan nekem támadt, valahányszor kettesben maradhatott velem. Néha olyanok, mint egy megvadult falka, majd csak elcsöppen a nyáluk!*

Várta, hogy mondjak valamit, de én makacsul a poharam alját bámultam.

– *A legjobban azokat utálok, akik közben arra célozgatnak, hogy ki is rúgathatnak, ha nem viselkedek elég okosan! De tudja, hogy magához is micsoda szemetek ezek?*

Erre már csak meg kellett szólalnom:

– *Sejtem...*

– *Azt maga el sem tudja képzelni! Ha hallaná, miket mondanak a háta mögött! Alig várják, hogy kimenjen az ajtón, már mondják is. Kigúnyolják, kinevetik, mindennek elmondják!*

– *Hát, ha ez nekik örömet okoz!*

Rövid időre csönd telepedett közénk. Juditka elvette előlem az üres poharat, összefogta ügyesen a magáéval, s egy pillanatra eltűnt vele a nagyszekrény mellett, egy függönnyel leválasztott beugróban.

Amikor visszajött mellém, láttam rajta, megpróbálja dülőre vinni a dolgot. Ennek megfelelően folytatta:

– *Lehet, azt fogja hallani valamelyiktől, hogy megkapott, de az nem igaz. Néha úgy látszólag elbolondoztam velük, de semmi több. Nekem az ilyenek nem imponálnak!*

– *Hanem? Magának milyen kellene?*

– *Minden pasas lehet izgató, még ha kopasz vagy pocakos is, az sem számít. Legfontosabb a szaga. Ha férfiszaga van, akkor ő a nyerő. Arra a jellegzetes szagra gondolok, amin erő és határozottság érződik. Egyszóval az, hogy férfi!*

– *Határozott legyen, rámenős?*

– *A csendes férfi jobb, mint a hangos, mert az csak lármázik. Harsog, szaval, mindenütt az előtérbe tolakszik, a jól értesültet vagy a nagyfőnököt játssza, csak*

úgy zeng a terem a fontos mondókájától. De az ágyban nulla. Annak elismerés kell, nem tud viszonzni, az olyan csak önmagát szereti, és ráadásul szorong, azért muszáj neki mindig fölülkerekedni, azért nagy a hangja. Jobb a nyugodt, hallgatag férfi, aki zavarában lesüti a szemét, látszólag megkukul, de közben egyenesen a szemembe néz, és addig néz szó nélkül, míg bizseregni kezd a bőröm; akkor meg kell szimatolni, milyen a szaga, mert talán érdemes vele foglalkozni, esélyt adni neki.

Mögém lépett, vállamra tette a kezét, előrehajolt, és beleszimatozott a hajamba:

– *Nyugodt erő és férfiszag, csak ez számít!*

A kialakult helyzet, a szűk, hirtelenjében levegőtlené vált szoba hangulata kezdett olyan egyértelmű, fülledt lenni, hogy még egy nálam kevésbé erotomán férfi sem fért volna a gatyájába. Csakhogy nekem épp akkoriban kezdett elegendő lenni csavargóvérem diktálta könnyelműségeimből, melyek újabb és újabb méltatlan, bár kétségtelen, tapasztalatokban és tanulságokban is bővelkedő, kérészetű kapcsolatokba sodortak, s éppen ezért elhatároztam, ki tudja, hányadszor, hogy ezután csak olyan hölgyek ágyába bújok, akikkel azután nem röstellek fölszállni a tömött autóbuszra sem.

Elég egyértelműnek látszott, hogy Juditka nem olyan. Ezzel szemben egyre türelmetlenebbül lihegett a fülemben ez az önmagát egyre nagyobb izgalomba hergélő *numeravera*, s keze is egyre célirányosabban matatott a tarkómon.

Hátralökve magam alól a széket, föl pattantam, s egy túlméretezett karmozdulattal a levegőbe suhintva, sejtelmesen, sokat ígérően mondtam:

– *Rögtön jövök, Juditka, tudja, mindjárt...* – s kivágtattam a koszos műbőr borítású ajtón, s azzal sem nagyon törődve, hogy akár nevetségessé is válhatok, futva menekültem a Múzeum körüli villamosmegálló felé.

Hazaérve szertartásosan kezet-arcot mostam, vizes tenyérrel végigsimítottam a tarkómon is, s próbáltam magamban valami megnyugtató válaszfélét találni a történetekre, de nem találtam semmi magasztos gondolatra.

– *Okosabb lenne hozzászokni a kelet-európai svédasztalhoz: azt választod, amennyi beléd fér!* – dűnnyögtem hát magam elé, s elkezdtem újra összerakni megmaradt önérzetem hímsovíniszta cserepeit.

Pataki István elgazítás egy ifjú poétahölgynek

ne mind erőszakolja
a nyelvet
hatalmasabb és erősebb
kificáncol
nem marad alól

inkább
vesse rám magát
mint hajnali ihlet
én majd központosom
lesz vessző meg ékezet
érezheti a versvarázst
ívelését
ritmusát
lűktetését
dallamát
ahogy formát köt és bont
a mélyen ható
magvas mondanivaló

mint ölyv

vasúti váróteremben
olvas a padon
vágym már úgyis apadón
mikor megpillantom
mint nyúlfiókat az ölyv
kezében nyitott könyv
könyve alatt nyitott világ
csomópont
melybe az ölyv belelát
minden induló s érkező csodát

értem én hogy könyvmoly
de ha egymást lapozgatnánk
csillapítanám
oltanám tudásszomját
végessel a végtelent
egymásra rakott lábakkal
amúgy is egészségtelen

utolsó jó cselekedetem

selyembáránnyal ölemben
száz éves koromban
tarka varjú fiókat nevelek
legyen mi károgjon felettem

nézzétek el

hej fiaim a vén bolond apátok
 ásót fog még fejszét kapát lapátot
 nézzétek el ha néha mást is fogdos
 nem csak tüzet rak ő is tüzet fog
 és ételen kívül múzsát is főz
 míg körötte szögdeleg megannyi őz

érdemli hisz hányszor már
 járogatott vércsapán
 túlélve a hét csapást
 s nevetve a hét fogást

dedikálás

hölgyem
 szabad-e nevét
 hogy miután
 megismertem hevét
 s mellette heverésem
 újra vágyva
 tudjam:
 nevem kinek hevenyészem
 alája

rögzítő

üdvözöllek
 Pataki István vagyok
 Pataki István voltam
 Pataki István leszek

miután füttyültem
 füttyültem egy nagyot
 az egészre
 a jóistennél
 hagyj üzenetet

a vásárló hölgy

szemben lehajol
 mint zsenge fűszál
 az erős szélben
 s ahogy az almákat
 szatyrába rakja
 felsejlik tündököl
 két hamvasa
 majd háttal domborul
 s másik szatyrából
 kikapva pénztárcáját
 (már deleje átjár)
 combjai közé szorítja
 és markolva markolva
 a répákat
 ujjbeggyel pakolja

ó hölgyem
 kezelje helyén a dolgokat
 jó jó hogy a piros génmódosított
 szatyrába való meg fazékba
 zsengén hidegen
 de a pénztárca
 combjai között tájjidegen
 mint alföldön a fenyő
 valami őshonos kell helyén
 mely kies kertjében
 sugárzásától fejlődik felnő

Diószegi Szabó Pál

Túl az Időn...

*„Délszülte partok kisimult vágyára
 árnyak zuhognak, tüzes nyílhegyek”*

– Kelemen Erzsébet

Túl az Időn, padsoron,
 szeme, szemek közt rokon,
 hátra fordul, sebez-e?
 Ha látom őt, keresem,
 tüzes mosolyt küld nekem,
 lóháton ül, Fekete...

árnyalakként, ha hagyom,
 mint egy íjász amazon,
 nyilait rám szegezi;
 felélednek a lapok,
 csatasorban szaladok,
 fegyvereim leteszi...

Mint az íjnak húrja, lő;
 kortalan Vágy, nem Idő,
 ha eltalál, keserít.
 Örömben gomolyog
 a földi érzés: mosolyod
 vidáman is leterít!

Háborúmban koszorú,
 békességben háború,
 villámait szeretem;
 mint nyílvevessző eltalál,
 életem – veled – halál
 s tekinteted keresem...